

УДК 372.881.111.22

Шевцова Наталія

ORCID 0000-0001-9440-7597

Researcher ID KHX-9756-2024

викладач кафедри теорії та практики романо-германських мов,
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
(м. Суми Україна) E-mail: shevtsova.ssume@gmail.com

ТЕХНОЛОГІЯ «CHARACTER POSTER» У НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ НІМЕЦЬКОМОВНОГО ЧИТАННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ТЕКСТІВ

Метою статті є вивчення методичного потенціалу діяльно та продуктивно зорієнтованої технології «Character poster» у навчанні майбутніх учителів німецькомовного читання літературних текстів.

Методологія дослідження ґрунтується на вивченні та критичному аналізі наукових публікацій та методичної літератури із проблеми використання діяльно та продуктивно зорієнтованих технологій навчання читання літературних текстів; вивченні й узагальненні позитивного досвіду використання технології «Character poster» у навчанні читання іншомовних літературних текстів.

Наукова новизна дослідження полягає в: 1) узагальненні та подальшому розвитку підходів до використання діяльно та продуктивно зорієнтованих технологій навчання читання літературних текстів; 2) уточненні цілей та очікуваних результатів використання технології «Character poster» у навчанні читання німецькомовних літературних текстів майбутніх учителів; 3) розкритті сутності технології «Character poster».

Висновки. Під технологією «Character Poster» розуміють форму візуалізації літературного персонажа зі створенням візуального організатора у діяльно та продуктивно зорієнтованому навчанні читання літературних текстів та пов'язані з нею активності. Метою використання технології «Character poster» у навчанні читання німецькомовних літературних текстів майбутніх учителів виступає розвиток уміння передавати істотну інформацію щодо літературного персонажа, використовуючи малюнок або графічний організатор; представляти просту інформацію щодо літературного персонажа включно зі ставленням до нього за допомогою візуального організатора у вигляді діаграм, обрисів, схем, малюнків із виділенням контрастів «внутрішній світ» – «зовнішній світ» / «фактична інформація» – «ставлення»; створювати малюнки та діаграми для ілюстрації до персонажа простого літературного тексту, а також розвиток уміння виділяти, візуально представляти та пояснювати зв'язок між ідеями та фактами щодо літературних персонажів, роблячи зв'язки між інформацією явними та більш доступним для розуміння. Значний потенціал технологія має у навчанні медіації тексту у частині навчання висловлення особистої реакції на творчі тексти (в тому числі літературні), а також у навчанні аналізу та критики творчих текстів (у тому числі літературних). В основі технології «Character poster» лежить візуалізація літературного персонажа зі створенням візуального організатора на основі прочитаного тексту.

Ключові слова: навчання німецькомовного читання; майбутні вчителі німецької мови; технологія «Character poster».

Постановка проблеми. Використання технології «Character Poster» у навчанні читання німецькомовних літературних текстів майбутніх учителів розглядається нами у контексті проблеми використання діяльно та продуктивно зорієнтованих підходів до роботи з повними версіями художніх текстів у навчанні іноземних мов у закладах вищої освіти. Оскільки автентичність тексту високо цінується в методиці та дидактиці викладання іноземних мов, робота з довгими текстами сприймається позитивно [19, с. 234]. Заклади вищої освіти пропонують здобувачам вибіркові дисципліни, в основу яких покладена робота з повними версіями літературних текстів. Так, наприклад, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка пропонує в межах реалізації вибіркового компонентів освітньо-професійної програми Середня освіта (Англійська та німецька мови) першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) спеціалізація 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка [15] вибірково

дисципліну «Аналітичне читання німецькою мовою» для елементарних користувачів мовою обсягом 8 та 6 кредитів ECTS на 2 та 3 курсі відповідно.

При цьому існують певні застереження щодо використання літературних текстів у навчанні іноземних мов в цілому. Так, Д. Реслер відмічає, що частка людей, які цікавляться літературою, дуже мала; літературні тексти «не пов'язані з життям, занадто інтелектуальні або навіть застарілі»; вони не мають відношення до повсякденного життя і не дають жодної країнознавчої інформації; вони є нудними для учнів; вони не підходять для діяльно зорієнтованого навчання; їх важко зрозуміти, лінгвістично вони є надто складними та висувають високі вимоги; як тексти поетичної форми вони знаходяться на «неправильному» лінгвістичному рівні та містять лексику, яку насправді неможливо використовувати; вони вимагають, щоб ті, хто навчається, також мали справу з естетичним рівнем текстів; вони заважають спілкуванню в аудиторії; вони не пропонують достатньо можливостей для вправлення [19, 226]. З іншого боку, Д. Реслер узагальнює існуючі аргументи на користь використання літературних текстів у навчанні іноземних мов, відмічаючи, що тексти підручників набридають тим, хто навчається, а літературні тексти можуть сприяти особистому залученню та бути привабливими для учнів; літературні тексти не є штучними, як багато текстів підручників; вони є захоплюючими і можуть спонукати продовжити читання; вони розвивають увагу та розширюють здатність сприйняття; вони пропонують «кращу німецьку мову» у порівнянні з багатьма іншими текстами; з ними можна багато зробити в аудиторії, якщо «традиційна інтерпретація тексту не є єдиним способом роботи з літературними текстами»; вони краще запам'ятовуються; на відміну від деяких інших текстів, їхній зміст досить цікавий, щоб читати їх дуже повільно; вони мотивують тим, що створюють цікаві навчальні ситуації; вони безпосередньо задовольняють потреби тих, хто вивчає німецьку мову; вони сприяють отриманню освіти [19, 226]. Погоджуємося з Д. Реслером щодо того, що аргументи за та проти роботи з літературними текстами знаходяться на різних рівнях і суперечать один одному [19, 226]. Вважаємо, існує необхідність пошуку таких форм роботи з іншомовними текстами та таких технологій, які врахують переваги та недоліки використання літературних текстів та дозволять оптимізувати методики навчання читання повних версій художніх текстів у закладах вищої освіти. Значний потенціал в аспекті удосконалення методики навчання майбутніх учителів німецькомовного читання літературних текстів вбачаємо у використанні технології «Character poster».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто зазначити, що діяльно та продуктивно зорієнтовані підходи до роботи з повними версіями художніх текстів у навчанні іноземних мов мають витоки у методичних розробках для уроків читання та літератури [9; 14; 26], а концепція діяльно та продуктивно зорієнтованого навчання німецькомовного читання, яка широко поширена у викладанні німецької мови як першої мови, знайшла свій шлях до дидактичної дискусії іноземних мов, за виразом Д. Реслера [19, 233]. Реслер називає діяльно зорієнтований підхід та підхід, зорієнтований на створення продуктів, домінуючим підходом у дидактиці літератури та підкреслює, що, на відміну від більш аналітичного підходу, він сприяє тому, щоби учні розібралися із текстом за через низку активностей [19, 233]. У сфері викладання німецької мови як іноземної дослідження діяльно та продуктивно зорієнтованого читання літературних прозових текстів представлені розвідками М. Жакін [12] та Н. Шевцової [21]. М. Жакін розглядала читання художніх прозових текстів на діяльно та продуктивно зорієнтованому уроці німецької мови як іноземної у контексті дослідження питання, чого навчають викладачі, а чого навчаються учні [12]. Н. Шевцова вивчала можливості використання діяльно зорієнтованих та продуктивно-зорієнтованих прийомів роботи з цілими літературними прозовими текстами на медіаінтегративному уроці німецької мови [21].

Перспективною в умовах використання діяльно та продуктивно зорієнтованих підходів до роботи з повними версіями художніх текстів у навчанні іноземних мов вважається технологія на основі створення візуалізації «Character poster», запропонована у розвідці Р. Гензелер [11]. Відмітимо, що технологія «Character poster» має витоки в уроках драми, де вона має назву «Role on the wall» – «роль на стіні». Слідом за Р. Гензелер [11] вживаємо у нашому дослідженні поняття технологія «Character poster» та технологія «Role on the wall» синонімічно, оскільки у навчанні німецької мови другий термін є менш поширеним. Зазначимо, проте, що співвідношення понять «Role on the wall» та «Character poster» можна розглядати як «частка» – «ціле».

Про високу популярність технологій на основі створення візуалізації свідчить високий інтерес з боку науковців [1; 2; 3; 4; 5; 6; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 16; 17; 18; 20; 22; 23; 24; 25; 26]. В українському освітньому просторі О. Шкафарак запропонувала використовувати драматичну стратегію «Role on the wall» у художньо-естетичному вихованні на уроках іноземної із використанням методу драма педагогіки [25]. Проблема використання технології «Character Poster» у навчанні майбутніх учителів німецькомовного читання повних версій літературних текстів залишається не вивченою, чим зумовлюється актуальність нашого дослідження.

Метою статті є вивчення методичного потенціалу діяльно та продуктивно зорієнтованої технології «Character poster» у навчанні майбутніх учителів німецькомовного читання літературних текстів.

Основні методи дослідження. Методологія дослідження ґрунтується на вивченні та критичному аналізі наукових публікацій та методичної літератури із проблеми використання діяльнісно та продуктивно зорієнтованих технологій навчання читання літературних текстів; вивченні й узагальненні позитивного досвіду використання реалізації технології «Character poster» у навчанні читання іншомовних літературних текстів.

Виклад основного матеріалу. Для розкриття методичного потенціалу технології «Character Poster» у навчанні майбутніх учителів німецькомовного читання літературних текстів необхідно уточнити обсяг поняття.

На основі критичного аналізу методичної літератури виділяємо основні підходи до визначення технології «Character Poster». У публікаціях технологія розуміється дослідниками як:

- 1) візуальний спосіб централізовано збирати та записувати думки та почуття щодо персонажа [1];
- 2) візуальний організатор [2];
- 3) діаграма, обрис, схема [2; 6; 13; 16; 23];
- 1) драматична освітня активність [24];
- 2) драматична умовність [18; 23];
- 3) інструмент рефлексії [6];
- 4) класична вправа для репетицій [17];
- 5) колективний малюнок [18];
- 6) письмова активність для запису основних рис та аспектів щодо персонажа [2];
- 7) стратегія [3; 5; 20; 22];
- 8) техніка аналізу [24];
- 9) форма візуалізації літературного персонажа [11] та / або візуальна документація персонажа [4].

У нашому дослідженні підтримуємо підходи, які роблять акцент на візуальній формі представлення інформації у «Character poster» [2; 4; 6; 11; 13; 16] та у навчанні майбутніх учителів німецькомовного читання під технологією «Character Poster» розуміємо форму візуалізації літературного персонажа зі створенням візуального організатора у діяльнісно та продуктивно зорієнтованому навчанні читання літературних текстів та пов'язані з нею активності.

Окреслимо цілі використання технології «Character Poster» на основі конкретизації дескрипторів ілюстративних шкал щодо наочного представлення інформації, які визначені у «Довіднику з новими дескрипторами» до Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти» [7]. Нагадаємо, що наочне представлення інформації визначено лише для рівнів володіння мовою B1-B2 та має дескриптори, що містяться у Додатку 9 як додаткові дескриптори медіації.

На основі конкретизації дескрипторів здатності наочно представляти інформацію [7, 230] визначаємо перелік вмінь, які формуються у процесі використання технології «Character Poster» у роботі з повними версіями художніх текстів у навчанні іноземних мов. Вважаємо, що використання технології «Character Poster» дозволить розвинути в елементарних користувачів мовою (A1-A2) та у незалежних користувачів (B1) уміння передавати істотну інформацію щодо літературного персонажа, використовуючи малюнок або графічний організатор; представляти просту інформацію щодо літературного персонажа включно зі ставленням до нього за допомогою візуального організатора у вигляді діаграм, обрисів, схем, малюнків із виділенням контрастів «внутрішній світ» – «зовнішній світ» / «фактична інформація» – «ставлення»; створювати малюнки та діаграми для ілюстрації до персонажа простого літературного тексту. Застосування технології «Character Poster» дозволить також розвинути у незалежних користувачів (B2) уміння виділяти, візуально представляти та пояснювати зв'язок між ідеями та фактами щодо літературних персонажів, роблячи зв'язки між інформацією явними та більш доступним для розуміння.

На прикладі дисципліни «Аналітичне читання німецькою мовою» проілюструємо потенціал технології «Character poster» у навчанні медіації тексту. Технологія «Character poster» у навчанні елементарних користувачів читання іншомовних художніх текстів допомагає розв'язати наступні програмні завдання: навчити майбутніх вчителів слідувати за сюжетом оповідань, простих романів і коміксів із чіткою лінійною сюжетною лінією та високочастотною повсякденною мовою, з огляду на регулярне використання словника; навчити майбутніх вчителів слідувати аргументації або послідовності подій в історії; навчити майбутніх вчителів перефразувати короткі уривки, написані простим способом, використовуючи оригінальні формулювання тексту; навчити майбутніх вчителів перефразувати короткі уривки, написані простим способом, використовуючи оригінальні формулювання тексту; навчити майбутніх вчителів пояснювати, чому певні частини чи аспекти твору їх особливо зацікавили; з яким персонажем вони найбільше ототожнювали себе і чому; пов'язувати події в історії з подібними подіями, які вони пережили або про які чули; пов'язувати емоції, які відчуває персонаж у творі, з емоціями, які вини пережили; описувати емоції, які вони пережили у певний момент історії, наприклад, момент(и) в історії, коли вони почали хвилюватися за персонажа та пояснити, чому; пояснити почуття та думки, які викликав у них твір; описувати характер персонажа; навчити майбутніх учителів порівнювати два твори / фрагменти, розглядаючи теми, персонажів і сцени, досліджуючи подробиці та контрасти та пояснюючи актуальність зв'язків між ними; висловлювати аргументовану думку про твір, виявляючи обізнаність у

тематичних, структурних і формальних особливостях і посилаючись на думки та аргументи інших; оцінювати те, як твір заохочує ідентифікацію з героями, наводячи приклади; описувати те, як різні твори відрізняються у трактуванні однієї теми. Очевидно, значний потенціал технологія має у навчанні «висловлення особистої реакції на творчі тексти (в тому числі літературні)» [7, 116], а також у навчанні «аналізу та критики творчих текстів (у тому числі літературних)» [7, 117]. Дійсно, в межах навчання висловлення особистої реакції на творчі тексти технологія «Character poster» орієнтує тих, хто навчається на пояснення того, що їм сподобалося, що зацікавило у творі; на опис персонажів; на співвіднесення аспектів твору з власним досвідом; на співвіднесення почуттів та емоцій; на особисте тлумачення твору в цілому або окремих його аспектів, а в межах навчання аналізу та критики творчих текстів – на висловлення аргументованої думки про твір.

Перейдемо до розкриття сутності технології «Character poster» на основі вивчення й узагальнення позитивного досвіду використання технології «Character poster», представленого у низці робіт [1; 2; 3; 4; 5; 6; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 16; 17; 18; 20; 22; 23; 24; 25]. Як впливає із визначення технології, запропонованого нами вище у розвідці, в основі технології «Character poster» лежить візуалізація літературного персонажа зі створенням візуального організатора на основі прочитаного тексту. Прикладом завдання до створення «Character poster» може бути: *Welche Eigenschaften zeichnen eine Figur in einem literarischen Text aus, was denkt sie, was sagen andere Figuren über sie? Visualisiere auf einem Character poster deine Leseergebnisse! / Які риси характеризують героя художнього тексту, що він думає, що про нього говорять інші герої? Візуалізуй результати читання у Character poster!*

Ті, хто навчаються, обирають персонаж, який вони хочуть дослідити та малюють силует на великому аркуші паперу. Найбільш поширеною формою силуету, що використовується, є форма імбирного пряника. Викладач надає для роботи готовий шаблон або пропонує створити постер самостійно. Продуктивною є ідея створення Character poster у цифровому форматі із використаннями кліпарту. Під час читання ті, хто навчаються, розмірковують над важливими характеристиками героя, його думками, почуттями, обирають оригінальні формулювання тексту для фіксації важливої інформації щодо персонажа у постері. Вони вивчають героїв та окремі епізоди твору, досліджуючи подробиці взаємодії персонажів, фіксують зв'язки між ними на папері, відображають важливі інтеракції, ілюструючи їх цитатами з твору. На постер додаються слова, твердження, фрази та запитання, пов'язані з персонажем, та / або почуття та думки, які він викликав у них.

Розташування написів, як правило, має чітку організацію. У центрі силуету – внутрішня фігура, представлена думками та почуттями самого персонажа: страхами, надіями, бажаннями, питаннями, які він / вона має, його / її почуттями щодо себе. Прикладом завдання до внутрішньої фігури може бути: *Schreibe, was die Person über sich selbst weiß, was andere nicht wissen? / Напиши, що особа знає про себе, чого не знають інші?*

Зовнішня фігура – це уявлення інших про персонажа: різні точки зору, питання щодо того, що може бути невідомим, що ми хотіли би про нього дізнатися. Прикладом завдання до зовнішньої фігури може бути: *Schreibe, welche Frage würdest du der Person gerne stellen? / Напиши, яке питання ти хотів би задати особі?* Важливим аспектом роботи над візуалізацією персонажа є прийняття рішень, тими, хто навчається, щодо того, як організувати інформацію у просторі по відношенню до силуету. Як правило, минулі події розташовуються зліва або позаду, а майбутні – справа або спереду. Під ногами фігури можуть бути розташовані принципи персонажа, цитати, що ілюструють його переконання – буквально, те на чому він / вона «стоїть» (див. малюнок 1).

Робота над створенням Character poster може бути індивідуальною або колаборативною. Для створення колаборативного постера можуть використовуватися онлайн-ресурси, наприклад, цифрові інструменти Google для освіти, як-от цифрова інтерактивна дошка Jamboard, або цифрова платформа для співпраці Miro та ін.

Робота над постером може розпочинатися тоді, коли персонаж вперше зустрівся у творі або тоді, коли у тих, хто навчається, склалося уявлення про всіх персонажів і вони можуть свідомо обрати персонаж для візуалізації. У будь-якому разі, робота над Character poster буде розгортатися у часі, а сам постер буде відображати зміни поглядів на персонаж та розвиток інформації про персонаж, що зустрічається у тексті.

Після завершення роботи над постером ті, хто навчаються, презентують персонаж. Продуктивним може виявитися прийом «Гарячий стілець» (Hot seating), у якому група опитує персонажа про його походження, поведінку та мотивацію. Вважається, що ця техніка драматургії допомагає глибше взаємодіяти зі своїми героями та по-справжньому проникати в їхній розум та внутрішній світ. Альтернативою може виступити прийом «Стоп-кадр» (Freeze frame), у якому персонаж представляє себе. Рекомендуємо також поєднувати технологію «Character poster» з іншими активностями, орієнтованими на дію та створення продуктів. Активностями, що доповнюють та / або завершують роботу з персонажем можуть бути такі: назвати перше слово, що спадає на думку, коли прослухав історію персонажа; обрати найкращу цитату персонажа; написати персонажу текстові повідомлення із попередженнями щодо можливих наслідків його дій або задумів інших осіб; розпочати вести блог від імені персонажа; створити сторінку персонажа в соціальній мережі; зібрати «коробку спогадів персонажа» з різними предметами та

представити його спогади групі; записати програму новин з персонажем у центрі подій; зробити випуск газети з інформацією про події, пов'язані з персонажем; записати передвиборчий відеокліп з агітацією за персонажем; провести судове засідання за участю персонажа; записати дзвінок другу від імені персонажа; розіграти розмову персонажа з тіткою Агонію, до якої він завітав з дилемою та ін.

Мал. 1. Приклад візуалізації персонажа Зепп Райтер із твору Дж. Кларк та А. Джо «Der rote Wolf» у Character poster на основі кліпарту (автор – С. У.)

Висновки. Отже, нами було досліджено методичний потенціал діяльнсно та продуктивно зорієнтованої технології «Character poster» у навчанні майбутніх учителів німецькомовного читання літературних текстів. Під технологією «Character Poster» розуміють форму візуалізації літературного персонажа зі створенням візуального організатора у діяльнсно та продуктивно зорієнтованому навчанні читання літературних текстів та пов'язані з нею активності. Метою використання технології «Character poster» у навчанні читання німецькомовних літературних текстів майбутніх учителів виступає розвиток уміння передавати істотну інформацію щодо літературного персонажа, використовуючи малюнок або графічний організатор; представляти просту інформацію щодо літературного персонажа включно зі ставленням до нього за допомогою візуального організатора у вигляді діаграм, обрисів, схем, малюнків із виділенням контрастів «внутрішній світ» – «зовнішній світ» / «фактична інформація» – «ставлення»; створювати малюнки та діаграми для ілюстрації до персонажа простого літературного тексту, а також розвиток уміння виділяти, візуально представляти та пояснювати зв'язок між ідеями та фактами щодо літературних персонажів, роблячи зв'язки між інформацією явними та більш доступним для розуміння. Значний потенціал технологія має у навчанні висловлення особистої реакції на творчі тексти (в тому числі літературні), а також у навчанні аналізу та критики творчих текстів (у тому числі літературних). В

основі технології «Character poster» лежить візуалізація літературного персонажа зі створенням візуального організатора на основі прочитаного тексту. Технологію «Character poster» рекомендовано поєднувати з іншими активностями, орієнтованими на дію та створення продуктів.

Подальшим завданням вважаємо дослідження особливостей контролю та оцінювання продуктів, створених тими, хто навчається, в межах застосування технології «Character poster».

References

- Baldwin P. *With Drama in Mind: Real Learning in Imagined Worlds*. 2nd ed. New York: Continuum Publishing Corporation, 2012. 238 p.
Baldwin, P. (2012). *With drama in mind: Real learning in imagined worlds* (2nd ed.). New York: Continuum Publishing Corporation.
- Baldwin P., John R. *Inspiring Writing through Drama, Creative Approaches to Teaching ages 7 to 16*. London: Bloomsbury, 2012. 208 p.
Baldwin, P. & John, R. (2012). *Inspiring Writing through Drama, Creative Approaches to Teaching ages 7 to 16*, London: Bloomsbury.
- Bushnell A. et al. *Mastering Writing At Greater Depth: A Guide for Primary Teaching*. London: SAGE Publications Ltd, 2023. 312 p.
Bushnell, A., Gill, A., Waugh, D., Smith, R., Bushnell, A., Gill, A. ... & Smith, R. (2023). *Mastering writing at greater depth: A guide for primary teaching*. London: SAGE Publications Ltd.
- Cancienne M. B. *Embodying Macbeth: Incantation, Visualization, Improvisation, and Characterization. Creativity Under Duress in Education?* Springer, Cham, 2019. 361–381 pp. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-319-90272-2_19.
Cancienne, M. B. (2018). *Embodying Macbeth: Incantation, Visualization, Improvisation, and Characterization*. In: Mullen, C. A. (eds). *Creativity Under Duress in Education?* (pp. 361–381). *Creativity Theory and Action in Education*, 3. Springer, Cham. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-90272-2_19.
- CLPE. *The Power of a Rich Reading Classroom*. Corwin UK, 2020. 192 p.
CLPE. (2020). *The power of a rich reading classroom*. Corwin UK.
- Coultas V. *Constructive Talk in Challenging Classrooms: Strategies for Behaviour Management and Talk-based Tasks*. London [u.a.]: Routledge, 2007. 177 p.
Coultas, V. (2007). *Constructive talk in challenging classrooms: Strategies for behaviour management and talk-based tasks*. London [u.a.]: Routledge.
- Council of Europe. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. Companion Volume with new Descriptors*. Strasbourg, France: Council of Europe (Modern Languages Division). 2018. 235 S. URL: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>.
Council of Europe (2018). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. Companion Volume with new Descriptors*. Strasbourg, France: Council of Europe (Modern Languages Division). Retrieved from: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>.
- Goodwin P. *Literacy Through Creativity*. Oxon England: David Fulton, 2004. 161 p.
Goodwin, P. (2004). *Literacy Through Creativity*. Oxon England: David Fulton.
- Haas G. *Handlungs- und produktionsorientierter Literaturunterricht: Theorie und Praxis eines «anderen» Literaturunterrichts für die Primar- und Sekundarstufe*. 10. Aufl. Seelze-Velber: Kallmeyer, 2013. 203 S.
Haas, G. (2013). *Handlungs- und produktionsorientierter Literaturunterricht: Theorie und Praxis eines «anderen» Literaturunterrichts für die Primar- und Sekundarstufe* (10. Aufl.). Seelze-Velber: Kallmeyer.
- Harrison L. S. *Drama and Reading for Meaning Ages 4-11: A Practical Book of Ideas for Primary Teachers*. London: Taylor & Francis Ltd, 2022. 222 p. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003250777>.
Harrison, L. S. (2022). *Drama and reading for meaning ages 4-11: A practical book of ideas for primary teachers*. London: Taylor & Francis Ltd. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003250777>.
- Henseler R. *Character posters – Figuren visualisieren*. *Unterricht Englisch*, 2019. Nr. 157. *Lerntechnik Visualisierung*. URL: <https://www.friedrich-verlag.de/friedrich-plus/sekundarstufe/englisch/lernstrategien/character-posters-figuren-visualisieren-508> (abgerufen: 25.08.2023).
Henseler, R. (2019). *Character posters – Figuren visualisieren*. *Unterricht Englisch*. 157. *Lerntechnik Visualisierung*. Retrieved from <https://www.friedrich-verlag.de/friedrich-plus/sekundarstufe/englisch/lernstrategien/character-posters-figuren-visualisieren-508> (abgerufen: 25.08.2023).
- Jacquin M. *Das Lesen von literarischen Prosatexten im handlungs- und produktionsorientierten DaF-Unterricht. Was lehren die Lehrer, was lernen die Schüler? Deutsch als Fremdsprache*, 2014. № 2. URL: <https://doi.org/10.37307/j.2198-2430.2014.02.05> (abgerufen: 25.08.2023).

- Jacquin, M. (2014). Das Lesen von literarischen Prosatexten im handlungs- und produktionsorientierten DaF-Unterricht. Was lehren die Lehrer, was lernen die Schüler? *Deutsch als Fremdsprache*, (2). DOI: <https://doi.org/10.37307/j.2198-2430.2014.02.05> (abgerufen: 25.08.2023).
13. Lundy K. G. What Do I Do about the Kid Who – ?: 50 Ways to Turn Teaching into Learning. Markham, Ont.: Pembroke Publishers, 2004. 112 p.
Lundy, K. G. (2004). *What do I do about the kid who – ?: 50 ways to turn teaching into learning*. Markham, Ont.: Pembroke Publishers.
14. Maurer S. Handlungs- und produktionsorientierter Literaturunterricht: «Vergnügungen» von Bertolt Brecht (8. Klasse). München: GRIN Verlag, 2015. 11 S.
Maurer, S. (2015). *Handlungs- und produktionsorientierter Literaturunterricht: «Vergnügungen» von Bertolt Brecht (8. Klasse)*. München: GRIN Verlag.
15. Подосиннікова Г. І., Коваленко А. М., Козлова В. В., Школярєнко В. І., Коробова Ю. В. Освітньо-професійна програма Середня освіта (Англійська та німецька мови) першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) спеціалізація : 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. 19 с.
Podosinnikova, G. I., Kovalenko, A.M., Kozlova, V. V., Shkolyarenko V. I., & Korobova Yu. V. (2022). *Osvitno-profesijna programa Srednya osvita (Anglijska ta nimecka movi) pershogo bakalavrskogo rivnya vishoji osviti specialnist: 014 Srednya osvita (Mova i literatura (anglijska)) specializaciya : 014.021 Srednya osvita (Anglijska mova i literatura) galuzi znan 01 Osvita/Pedagogika [Educational and professional program Secondary education (English and German languages) of the first bachelor's level of higher education specialty: 014 Secondary education (Language and literature (English)) specialization: 014.021 Secondary education (English language and literature) field of knowledge 01 Education/Pedagogy]*. Sumi: SumDPU imeni A. S. Makarenka. [in Ukrainian].
16. Prendiville F., Toye N. Speaking and Listening through Drama 7-11. 1st ed., London: Paul Chapman, 2007. 212 p.
Prendiville, F., & Toye, N. (2007). *Speaking and listening through drama 7-11* (1st ed.). London: Paul Chapman.
17. Rathe S. Shakespeare School Foundation: The Classroom as Theatre. In: Semler L. E., Hansen C., Manuel J. Reimagining Shakespeare Education: Teaching and Learning through Collaboration. Cambridge: Cambridge University Press, 2023. 27–40 pp. URL: <https://doi.org/10.1017/9781108778510.004>.
Rathe, S. (2023) Shakespeare School Foundation: The Classroom as Theatre. In *Reimagining Shakespeare Education: Teaching and Learning through Collaboration* (pp. 27–40). Cambridge: Cambridge University Press. DOI: <https://doi.org/10.1017/9781108778510.004>.
18. Reed F. Dance and Drama Bites for Seniors: Enriching the Everyday curriculum with dance and drama. Strawberry Hills: Essential Resources Educational Publishers Limited, 2005. 49 p.
Reed, F. (2005). *Dance and Drama Bites for Seniors: Enriching the Everyday curriculum with dance and drama*. Strawberry Hills: Essential Resources Educational Publishers Limited.
19. Rösler D. Deutsch als Fremdsprache: Eine Einführung. Stuttgart: Metzler, 2012. 301 S.
Rösler, D. (2012). *Deutsch als Fremdsprache: Eine Einführung*. Stuttgart: Metzler.
20. Saunders D., Smalley N. Simulations and Games for Transition and Change. 1st ed. London: Routledge, 2000. 268 p.
Saunders, D., & Smalley, N. (2000). *Simulations and games for transition and change* (1st ed.). London: Routledge.
21. Shevtsova N. Handelnde und produktive Verfahren bei der Arbeit mit Ganzschriften im medienintegrativen DaF-Unterricht. Германістика в транскультурній перспективі = Germanistik in transkultureller Perspektive: Матеріали XXX Міжнар. наук.-практ. конф. Асоціації українських германістів (29–30 вересня 2023 р.). Львів: ПАІС, 2023. С. 136–139.
Shevtsova, N. (2023). *Handelnde und produktive Verfahren bei der Arbeit mit Ganzschriften im medienintegrativen DaF-Unterricht*. Germanistika v transkulturnij perspektivi = Germanistik in transkultureller Perspektive: Materiali XXX Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Asociaciyi ukrayinskih germanistiv (29–30 veresnya 2023 r.). Lviv: PAIS.
22. Sida-Nicholls K. Becoming an Outstanding English Teacher. London: Routledge, 2016. 131 p.
Sida-Nicholls, K. (2016). *Becoming an outstanding English teacher*. London: Routledge.
23. Swartz L. Dramathemes: Classroom Literacy That Will Excite, Surprise, and Stimulate Learning. 4th ed. Ontario, Canada: Pembroke Publishers Limited, 2014. 160 p.
Swartz, L. (2014). *Dramathemes : classroom literacy that will excite, surprise, and stimulate learning* (4th ed.). Ontario, Canada: Pembroke Publishers Limited.

24. Tay, L. Y., Lim C. P. Digital Storytelling And Drama In The English Language Classroom. Chapter 4 Digital Storytelling and Drama in the English Language Classroom. *Creating Holistic Technology-Enhanced Learning Experiences*. Springer, 2013. 235 p.
Tay, L. Y., & Lim, C. P. (2013). Digital Storytelling And Drama In The English Language Classroom. Chapter 4 Digital Storytelling and Drama in the English Language Classroom. In *Creating Holistic Technology-Enhanced Learning Experiences*. Springer.
25. Шкафарак О. В. Проблема художньо-естетичного виховання на уроках іноземної мови. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2019. № 69. С. 277–280.
Shkafarak, O. V. (2019). *Problema hudozhno-estetichnogo vihovannya na urokah inozemnoyi movi [The problem of artistic and aesthetic education in foreign language classes]*. *Naukovij chasopis NPU imeni M. P. Dragomanova*. Seriya 5. Pedagogichni nauki: realiyi ta perspektivi, 69, 277–280. [in Ukrainian].
26. Werner R. Unterrichtsideen Lyrik in der Sekundarstufe II: 20 handlungs- und produktionsorientierte Vorschläge. 2. Aufl. Stuttgart : Klett-Verl. für Wissen und Bildung. 1994. 158 S.
Werner, R. (1994). *Unterrichtsideen Lyrik in der Sekundarstufe II* (2. Aufl.). Stuttgart: Klett-Verl. für Wissen und Bildung.

Nataliia Shevtsova

ORCID 0000-0001-9440-7597
ResearcherID KHX-9756-2024

Lecturer at the Department of Theory and Practice of Germanic and Romance Languages,
Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko
(Sumy, Ukraine) E-mail: shevtsova.ssume@gmail.com

TECHNOLOGY «CHARACTER POSTER» IN TEACHING FUTURE TEACHERS OF GERMAN-LANGUAGE READING TEXTS OF LITERATURE

Purpose of this study is to study the methodical potential of the activity- and productivity-oriented technology «Character poster» in teaching future teachers of German-language reading texts of literature.

Methodology is based on the study and critical analysis of scientific publications and methodical literature on the problem of using activity- and productivity-oriented technologies of teaching reading texts of literature; study and generalization of the positive experience of using the technology «Character poster» in teaching reading foreign language texts of literature.

Scientific novelty of the research is based on: 1) generalization and further development of approaches to the use of activity- and productivity-oriented technologies of teaching reading texts of literature; 2) clarifying the goals and expected results of the «Character poster» technology in teaching future teachers to read German-language texts of literature; 3) revealing the essence of the «Character poster» technology.

Conclusions. The «Character Poster» technology is understood as a form of visualization of a literary character with the help of a visual organizer in activity- and productivity-oriented teaching reading texts of literature and related activities. The purpose of use of the «Character poster» technology in teaching future teachers of German-language reading texts of literature is to develop the ability to communicate essential information about a literary character using a picture or a graphic organizer; present simple information about a literary character, including the attitude towards him, by using a visual organizer in form of diagrams, outlines, schemes, drawings contrasting «inner world» – «outer world» / «actual information» – «attitude»; create drawings and diagrams to illustrate the character of a simple text of literature, and develop the ability to highlight, visually represent and explain the relationship between ideas and facts about characters, making relations between information explicit, clear and more accessible. The technology has a significant potential in teaching text mediation in terms of teaching expressing a personal response to creative texts (including literature), as well as in teaching the analysis and criticism of creative texts (including literature). The «Character poster» technology is based on visualization of a character with the help of a visual organizer.

Keywords: teaching German-language reading; future teachers of the German language; «Character poster» technology.

Стаття надійшла до редакції 25.04.2024

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор О. М. Семенов